

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 214/2015

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους

Τμήμα Ε΄

Συνεδρίαση της 6^{ης} Οκτωβίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υποβληθέν με το υπ' αριθμ. πρωτ. 32649/12-6-2015 έγγραφο της Γεν Δ/σης Διοίκησης Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων/Δ/σης Στρατηγικού Σχεδιασμού, Οργάνωσης & Λειτουργίας Δικαιοσύνης.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται α) εάν είναι δυνατός ο ορισμός αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδος γραμματείας δικαστηρίου, εισαγγελίας κλπ. για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, β) αν μπορεί να οριστεί ως αναπληρωτής προϊσταμένου Διεύθυνσης των ανωτέρω υπηρεσιών, αναπληρωτής προϊστάμενος υποκείμενης οργανικής μονάδος (Τμήματος).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I. Η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το εξής ερώτημα:

«Θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 (περ. β') του ν. 4024/2011 (Α'226) υπάγονται και οι δικαστικοί υπάλληλοι στο νέο βαθμολόγιο-μισθολόγιο και κατατάχθηκαν από την 1-11-2011, με τις μεταβατικής ισχύος διατάξεις, στους νέους βαθμούς.

Με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4024/2011 (Α'226), όπως τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 12 του άρθρου 1 του ν. 4038/2012 (Α' 14) και με το ΠΔ/γμα 39/2012 (τ. Α' 83) διατηρήθηκε σε ισχύ το υφιστάμενο ειδικό σύστημα αξιολόγησης και το σύστημα επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων των Γραμματειών των Δικαστηρίων και Δικαστικών υπηρεσιών της χώρας.

Αναφορικά με τις αναπληρώσεις των Προϊσταμένων των δικαστηρίων και δικαστικών υπηρεσιών της χώρας, εφαρμογή έχουν οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 2812/2000, σύμφωνα με τις οποίες «Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος προϊσταμένου οργανικής μονάδας της γραμματείας, ο προϊστάμενος του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της υπηρεσίας μπορεί με απόφαση του να ορίσει ως αναπληρωτή έναν από τους προϊσταμένους των αμέσως υποκειμένων οργανικών μονάδων. Αν δεν οριστεί αναπληρωτής, τον προϊστάμενο που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκειμένων οργανικών μονάδων και αν υπάρχουν περισσότεροι ομοιόβαθμοι, ο προϊστάμενος που έχει τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό ... Αν το

κώλυμα ή η απουσία διαρκεί για διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών, το οικείο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο ορίζει αναπληρωτή προϊστάμενο για όσο χρόνο διαρκεί το κώλυμα ή η απουσία».

Μέχρι και σήμερα λόγω της μη ύπαρξης αντιστοίχισης των βαθμών του ν. 4024/2011, με τους βαθμούς που προβλέπονται στο άρθρο 72 του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων ν. 2812/2000, δεν είναι δυνατή η υποβολή ερωτημάτων προς τα αρμόδια υπηρεσιακά συμβούλια για την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων στα δικαστήρια και δικαστικές υπηρεσίες της χώρας. Το γεγονός αυτό έχει ως συνέπεια οι περισσότεροι πλέον προϊστάμενοι να τοποθετούνται με Πράξεις των Προϊσταμένων των Δικαστηρίων.

Κατόπιν των ανωτέρω, και προκειμένου να παράσχουμε την έγκρισή μας στο αρμόδιο Τμήμα Μισθοδοσίας του οικείου Υπουργείου για χορήγηση επιδομάτων θέσης ευθύνης σε δικαστικούς υπαλλήλους οι οποίοι έχουν ορισθεί αναπληρωτές Προϊστάμενοι με Πράξη, παρακαλούμε να γνωμοδοτήσετε εάν είναι: α) νόμιμος ο ορισμός αναπληρωτή Προϊσταμένου με Πράξη οποιασδήποτε οργανικής μονάδας, πέραν των έξι (6) μηνών και β) νόμιμη η αναπλήρωση Προϊσταμένου Διεύθυνσης από Προϊστάμενο υποκείμενης οργανικής μονάδας, ήτοι Τμήματος, ο οποίος έχει οριστεί αναπληρωτής με Πράξη του Προϊσταμένου του δικαστηρίου ή της δικαστικής υπηρεσίας.

Τέλος, προς πληρέστερη ενημέρωσή σας, σας επισυνάπτουμε ενδεικτικά τα με αριθμό πρωτ. 3188/14-9-2012 και 940/3-3-2015 έγγραφα της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αργινίου με τις συνημμένες σε αυτά Πράξεις αναπλήρωσης».

II. Επειδή στο άρθρο 4§1 του ν. 4024/2011 (Α' 226) «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, ενιαίο μισθολόγιο - βαθμολόγιο, εργασιακή εφεδρεία και άλλες διατάξεις εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» ορίζεται: «ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ, ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α` ΚΑΙ Β` ΒΑΘΜΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 4

Πεδίο εφαρμογής

1. Στις διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται οι μόνιμοι και δόκιμοι πολιτικοί υπάλληλοι και οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ): α) του Δημοσίου, β) των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δεύτερου βαθμού, γ) των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), συμπεριλαμβανομένου του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α). Επίσης υπάγονται: α) ..., β) οι υπάλληλοι της Γραμματείας των Δικαστηρίων και Εισαγγελιών, των Έμμισθων Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογικών Γραφείων της χώρας, ...»,

και στο άρθρο 6§§1,3 αυτού: «1. Οι θέσεις όλων των κατηγοριών εκπαίδευσης - Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ) - κατατάσσονται σε έξι (6) συνολικά βαθμούς, κατά φθίνουσα σειρά, ως εξής: Βαθμός Α Βαθμός Β Βαθμός Γ Βαθμός Δ Βαθμός Ε Βαθμός ΣΤ. 2. ... 3. Εισαγωγικός βαθμός για όλες τις κατηγορίες εκπαίδευσης προσωπικού είναι ο Βαθμός ΣΤ με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου και καταληκτικός, ο Βαθμός Α για την ΠΕ και ΤΕ κατηγορία, ο Βαθμός Β για τη ΔΕ κατηγορία και ο Βαθμός Γ για την ΥΕ κατηγορία»,

στο άρθρο 7§5 αυτού, ως τροποποιηθέν με το άρθρο 329§1 του ν. 4072/2012 (Α' 86) «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις» ορίζεται: «Σύστημα Βαθμολογικής Εξέλιξης

5. Υφιστάμενα ειδικά συστήματα αξιολόγησης και συστήματα επιλογής προϊσταμένων για τις κατηγορίες προσωπικού, όπως υπάλληλοι του διπλωματικού κλάδου και οι εξομοιούμενοι με αυτόν μισθολογικά ή βαθμολογικά κλάδοι του Υπουργείου Εξωτερικών, περιλαμβανομένου και του κλάδου Συμβούλων και Γραμματέων Επικοινωνίας της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης, των δικαστικών υπαλλήλων, των κληρικών, των ιατρών υπηρεσίας υπαίθρου και των μόνιμων αγροτικών ιατρών, μπορούν να διατηρούνται σε ισχύ με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μετά από πρόταση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του οικείου κατά περίπτωση Υπουργού, εντός

αποκλειστικής προθεσμίας [δύο (2) μηνών] από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής, οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται και στις κατηγορίες προσωπικού της παρούσας παραγράφου»,

ενώ στο άρθρο 1§12 του ν. 4038/2012 (Α' 14) «Επείγουσες ρυθμίσεις που αφορούν την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής στρατηγικής 2012-2015» ορίζεται: «Η προθεσμία που προβλέπεται στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4024/2011 (Α' 226) παρατείνεται για τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου».

Εις εκτέλεση της ανωτέρω διατάξεως του άρθρου 7§5 του ν. 4024/2011, εξεδόθη το π.δ. 39/2012 (Α' 83) «Διατήρηση σε ισχύ του υφιστάμενου ειδικού συστήματος αξιολόγησης και του συστήματος επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων των Δικαστικών Υπηρεσιών της Χώρας», στο άρθρο 1 του οποίου ορίζεται: «Διατηρείται σε ισχύ το υφιστάμενο ειδικό σύστημα αξιολόγησης των δικαστικών υπαλλήλων της γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών τους, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των υπαλλήλων των εμμίσθων υποθηκοφυλακείων, καθώς και των, υπαλλήλων των Κτηματολογικών Γραφείων Ρόδου και Κω - Λέρου (άρθρο 1 παρ. 2 ν. 2812/2000) και το σύστημα επιλογής προϊσταμένων των οργανικών μονάδων αυτών, όπως αυτά προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 62, 72 και 73 του ν. 2812/2000 «Κύρωση Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων», όπως εκάστοτε ισχύουν».

Περαιτέρω, στο άρθρο 20§§1-2 του ν. 2812/2000 (Α' 67) «Κύρωση του Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων» ορίζεται: «1. Οι θέσεις των κατηγοριών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ), Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) και Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης (ΥΕ) κατατάσσονται σε πέντε (5) συνολικά βαθμούς, ως ακολούθως: - Βαθμός Α' - Βαθμός Β' - Βαθμός Γ' - Βαθμός Δ' - Βαθμός Ε' 2. Εισαγωγικός βαθμός των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ είναι ο βαθμός Δ' και της κατηγορίας ΥΕ ο βαθμός Ε'. Για τους αποφοίτους της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης εισαγωγικός είναι ο βαθμός Β'. Καταληκτικός βαθμός των κατηγοριών ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ είναι ο βαθμός Α' και της κατηγορίας ΥΕ ο βαθμός Β'»,

στο άρθρο 72 αυτού ορίζεται: «Επιλογή προϊσταμένων διευθύνσεων, τμημάτων και αυτοτελών γραφείων

1. Ως προϊστάμενοι διευθύνσεων επιλέγονται δικαστικοί υπάλληλοι του οικείου τομέα, κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ, με βαθμό Α', οι οποίοι έχουν τουλάχιστον τριετή υπηρεσία στο βαθμό αυτό. Η επιλογή γίνεται ύστερα από αίτηση υποψηφιότητας, ... 2. ... 3. Ως προϊστάμενοι τμημάτων και αυτοτελών γραφείων επιλέγονται δικαστικοί υπάλληλοι του οικείου δικαστηρίου, εισαγγελίας ή υπηρεσίας, κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ με βαθμό Α'. ... 4. ... 5. Η Επιλογή προϊσταμένων διευθύνσεων, τμημάτων και αυτοτελών γραφείων ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικών μονάδων γίνεται από το αρμόδιο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο με βάση τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου κάθε δικαστικού υπαλλήλου. 6. ... 7. Η επιλογή νέου προϊσταμένου γίνεται το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από τη λήξη της θητείας του προηγούμενου. ...», ενώ στο άρθρο 73§§1, 3-4 αυτού ορίζεται: «Θητεία και αναπλήρωση προϊσταμένων

1. Όσοι επιλέγονται ως προϊστάμενοι, σύμφωνα με τα προηγούμενα άρθρα, τοποθετούνται με πράξη του οικείου οργάνου, ύστερα από Απόφαση του δικαστικού (υπηρεσιακού) συμβουλίου, ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας, αντίστοιχου επιπέδου, για τρία (3) έτη ... 3. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου πριν τη λήξη της τριετίας το δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο επιλέγει προϊστάμενο για το χρονικό διάστημα που απομένει έως τη συμπλήρωση της τριετίας. Αν το χρονικό αυτό διάστημα είναι μικρότερο από έξι (6) μήνες, δεν επιλέγεται προϊστάμενος και εφαρμόζονται οι διατάξεις της επόμενης παραγράφου. Η επιλογή προϊσταμένων για τις θέσεις που κενώθηκαν ή συστάθηκαν γίνεται το αργότερο μέσα σε ένα (1) μήνα από την κένωση ή τη σύσταση της θέσης. Στην περίπτωση αυτή κρίνονται προς επιλογή οι δικαστικοί υπάλληλοι που είχαν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72 Τυπικά προσόντα κατά την ημερομηνία, κατά την οποία κενώθηκε ή συστάθηκε η θέση προϊσταμένου που πρόκειται να πληρωθεί. 4. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος προϊσταμένου οργανικής μονάδας της γραμματείας, ο προϊστάμενος του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της υπηρεσίας μπορεί με απόφασή του να ορίσει ως αναπληρωτή έναν από τους προϊσταμένους των αμέσως υποκειμένων οργανικών μονάδων. Αν δεν οριστεί αναπληρωτής, τον προϊστάμενο που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκειμένων οργανικών μονάδων και αν υπάρχουν περισσότεροι ομοιόβαθμοι, ο

προϊστάμενος που έχει τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό. Αν δεν υπάρχει υποκείμενη οργανική μονάδα, τον προϊστάμενο αναπληρώνει ο ανώτερος κατά βαθμό δικαστικός υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα και, εφόσον υπηρετούν περισσότεροι δικαστικοί υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, εκείνος που έχει τον περισσότερο χρόνο πραγματικής υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν. Αν το κώλυμα ή η απουσία διαρκεί για διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών, το οικείο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο ορίζει αναπληρωτή προϊστάμενο για όσο χρόνο διαρκεί το κώλυμα ή η απουσία».

Τέλος, στο άρθρο 15§§1-2 του ν. 1756/88 (Α' 35) «Κώδικας οργανισμού δικαστηρίων και κατάστασης δικαστικών λειτουργιών», ως αντικατασταθέν, αρχικώς από το άρθρο 4 του ν. 3841/2010 (Α' 55) «Επιλογή δικαστικών λειτουργιών στις κορυφαίες θέσεις της Δικαιοσύνης και επαναφορά του αυτοδιοίκητου των δικαστηρίων» και μεταγενεστέρως από το άρθρο 20§1 του ν. 4286/2014 (Α' 194) «Γενικές διατάξεις για τη δημιουργία συστήματος αμοιβών νοσοκομείων - σύσταση και καταστατικό της εταιρείας με την επωνυμία «Εταιρεία συστήματος αμοιβών νοσοκομείων ανώνυμη εταιρεία» - Προσαρμογή στο Εθνικό Δίκαιο της Οδηγίας 2012/39/ΕΕ της επιτροπής της 26ης Νοεμβρίου 2012 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/17/ΕΚ και λοιπές διατάξεις», ισχύει, ορίζεται: «1. Τα δικαστήρια διευθύνονται: α) από τον πρόεδρο του δικαστηρίου και αν οι πρόεδροι είναι περισσότεροι από τον αρχαιότερο, β) από τον ειρηνοδίκη το ειρηνοδικείο και τον πταισματοδίκη το πταισματοδικείο και, αν αυτοί είναι περισσότεροι, από τον αρχαιότερο. 2. «Τα πολιτικά και διοικητικά Εφετεία και Πρωτοδικεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιά και τα Ειρηνοδικεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης διευθύνονται από τριμελές συμβούλιο», ενώ στο άρθρο 16§1 αυτού ορίζεται: «Την εισαγγελία διευθύνει ο εισαγγελέας, ο οποίος ασκεί τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 15. Αν στην ίδια εισαγγελία υπηρετούν περισσότεροι εισαγγελείς, τη διεύθυνση ασκεί ο αρχαιότερος, στο πρόσωπο του οποίου δεν συντρέχουν τα κωλύματα που προβλέπονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 15».

III. Εκ των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται τα κάτωθι:

Με τις διατάξεις του ν. 4024/2011 επιδιώχθηκε η αναδιάρθρωση της Διοίκησης με την εισαγωγή, μεταξύ των άλλων, νέου συστήματος βαθμολογικής διάρθρωσης και προαγωγών των δημοσίων υπαλλήλων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και οι δικαστικοί υπάλληλοι, επί τη βάσει, κατά τα υποστηριζόμενα στην αιτιολογική έκθεση του νόμου, των αρχών α) της δημοσιονομικής προσαρμογής, β) της εύρυθμης λειτουργίας της Διοίκησης, γ) της ισότητας και της αξιοκρατίας, δ) της διασφάλισης της μέγιστης απόδοσης των υπαλλήλων για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Μία εκ των βασικών καινοτομιών του νέου συστήματος είναι ότι αυξάνονται οι βαθμοί της υπαλληλικής ιεραρχίας σε έξι (ΣΤ-Α), στην κλίμακα δε αυτή εξελίσσονται οι υπάλληλοι όλων των κατηγοριών, με εισαγωγικό για όλες τις κατηγορίες το βαθμό ΣΤ, ενώ ο καταληκτικός βαθμός ποικίλει ανάλογα με την κατηγορία των υπαλλήλων. Στα πλαίσια του νέου συστήματος, προβλέφθηκε μεν από την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4024/2011 η δυνατότητα διατήρησης ειδικών συστημάτων αξιολόγησης και επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων για κατηγορίες υπαλλήλων, μεταξύ των οποίων και οι δικαστικοί υπάλληλοι, για τους οποίους έχει ήδη εκδοθεί το π.δ. 39/2012, το οποίο διατηρεί το υφιστάμενο ειδικό σύστημα αξιολόγησης και επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων του ν. 2812/2000, χωρίς όμως να εξαιρούνται και οι υπάλληλοι αυτοί από την υπαγωγή τους στη βαθμολογική κλίμακα και στις ποσοτώσεις των προαγωγών που αποτελούν θεμελιώδεις επιλογές του νέου συστήματος οργάνωσης του δημοσίου υπαλληλικού σώματος.

Επί των ανωτέρω, έχει κριθεί ότι ο συνταγματικός νομοθέτης δεν ανέχεται ανάμειξη των οργάνων της εκτελεστικής λειτουργίας στις υπηρεσιακές μεταβολές των δικαστικών υπαλλήλων, οι οποίες πρέπει να αποφασίζονται, για την πλήρη εξασφάλιση της ανεξαρτησίας της δικαστικής λειτουργίας, από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 92 του Συντάγματος υπηρεσιακά συμβούλια (Ολομ. ΣτΕ 2909/1986), πλην όμως, ο κοινός νομοθέτης, τηρώντας τις ως άνω συνταγματικές εγγυήσεις του άρθρου 92, δεν κωλύεται να μεταβάλλει τη βαθμολογική κλίμακα των δικαστικών υπαλλήλων, συμπύσσοντας ή επεκτείνοντας τους βαθμούς, να διαμορφώνει την αξιολόγησή τους και να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις τόσο των προαγωγών τους όσο και της επιλογής των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων, επί τη βάσει ενός γενικότερου οργανωτικού σχήματος που έχει επιλέξει για το σύνολο

των δημοσίων υπαλλήλων. Η κατάταξη των δικαστικών υπαλλήλων στη νέα βαθμολογική κλίμακα, την οποία καθιστά αναγκαία η σύμπτυξη των βαθμών ή η θέσπιση μεταβατικών διατάξεων για τους υπηρετούντες υπαλλήλους, δεν συνιστά, για όσους κατείχαν υψηλότερο βαθμό της παλαιάς βαθμολογικής κλίμακας, υποβιβασμό ή άλλη μεταβολή της υπηρεσιακής κατάστασης η οποία να μην μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς απόφαση του υπηρεσιακού - δικαστικού συμβουλίου. Για τον λόγο αυτό η κατάταξη των υπηρετούντων υπαλλήλων στους νέους βαθμούς αυτομάτως, με κριτήρια αντικειμενικά και χωρίς να μεσολαβεί ουσιαστική εκτίμηση των προσόντων και των ικανοτήτων τους, δεν προσκρούει στις συνταγματικές διατάξεις του άρθρου 92 του Συντάγματος (ΑΔ ΗΟC ΟΛ ΣΤΕ 1512/2014).

Περαιτέρω, με τις διατηρηθείσες εν ισχύ διατάξεις του ν. 2812/2000, ως προς το ειδικό σύστημα αξιολόγησης των δικαστικών υπαλλήλων της γραμματείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων και των εισαγγελιών τους, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των υπαλλήλων των εμμίσθων υποθηκοφυλακείων, καθώς και των, υπαλλήλων των Κτηματολογικών Γραφείων Ρόδου και Κω - Λέρου (άρθρο 1 παρ. 2 ν. 2812/2000) και ως προς το σύστημα επιλογής προϊσταμένων των οργανικών μονάδων αυτών, προβλέπεται εκτός άλλων, αφενός μεν ότι ως προϊστάμενοι διευθύνσεων επιλέγονται δικαστικοί υπάλληλοι του οικείου τομέα, κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ, με βαθμό Α', οι οποίοι έχουν τουλάχιστον τριετή υπηρεσία στο βαθμό αυτό και ως προϊστάμενοι τμημάτων και αυτοτελών γραφείων δικαστικοί υπάλληλοι του οικείου δικαστηρίου, εισαγγελίας ή υπηρεσίας, κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ με βαθμό Α', και αν δεν υπάρχουν τέτοιοι και υπάλληλοι με τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας στο Β' βαθμό, αφετέρου δε ότι η επιλογή των προϊσταμένων διευθύνσεων, τμημάτων και αυτοτελών γραφείων ή αντίστοιχου επιπέδου οργανικών μονάδων γίνεται από το αρμόδιο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο με βάση τα στοιχεία του προσωπικού μητρώου κάθε δικαστικού υπαλλήλου, τοποθετούνται δε ως προϊστάμενοι οργανικής μονάδας αντίστοιχου επιπέδου για τρία έτη.

Μετά την αυτοδίκαιη κατάταξη των, ήδη υπηρετούντων κατά την έναρξη ισχύος του ν. 4024/2011, δικαστικών υπαλλήλων στους νέους βαθμούς της κατηγορίας που υπηρετούν, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 28 αυτού και ενόψει του

ότι στον βαθμό Α' κατατάχθηκαν μόνο οι, κατά το χρόνο αυτό, ασκούντες καθήκοντα προϊσταμένου επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης κλπ., καθώς και του ότι υπάλληλοι που, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού, πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλογής σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας οποιουδήποτε επιπέδου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 84 του ν. 3528/2007, ως ίσχυε, διατηρούν το δικαίωμα υποβολής υποψηφιότητας για την πλήρωση των θέσεων αυτών, για χρονικό διάστημα δύο ετών από τη δημοσίευση του νόμου, ανεξάρτητα από το βαθμό στον οποίο κατατάσσονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, σε περίπτωση δε που επιλεγούν ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων κατατάσσονται ως εξής: α) στο βαθμό Γ' εφόσον επιλεγούν για την πλήρωση θέσης προϊσταμένου οργανικής μονάδας επιπέδου Τμήματος, β) στο βαθμό Β', εφόσον επιλεγούν για την πλήρωση θέσης προϊσταμένου Διεύθυνσης και γ) στο βαθμό Α', εφόσον επιλεγούν για την πλήρωση θέσης προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, ανέκυψε πρόβλημα λόγω μη επαρκούς αριθμού, ή λόγω μη υπάρξεως δικαστικών υπαλλήλων με τους βαθμούς Β' και Α', προκειμένου να επιλεγούν, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 72 του ν. 2812/2000, ως προϊστάμενοι διευθύνσεων και τμημάτων.

Επίσης, με τις διατάξεις του άρθρου 73 αυτού, ενόψει της αρχής της συνέχειας της λειτουργίας της Δημόσιας Υπηρεσίας και επομένως και της γραμματείας των δικαστηρίων κλπ. ρυθμίζεται η αναπλήρωση των προϊσταμένων, με πράξη, ή αυτοδικαίως εκ του νόμου. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος προϊσταμένου οργανικής μονάδας της γραμματείας, ο προϊστάμενος του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης του δικαστηρίου, της εισαγγελίας ή της υπηρεσίας μπορεί με απόφασή του να ορίσει ως αναπληρωτή έναν από τους προϊσταμένους των αμέσως υποκειμένων οργανικών μονάδων, καθώς και ότι, αν δεν οριστεί αναπληρωτής, τον προϊστάμενο που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκειμένων οργανικών μονάδων και αν υπάρχουν περισσότεροι ομοιόβαθμοι, ο προϊστάμενος που έχει τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό. Επίσης, προβλέπεται ότι, αν δεν υπάρχει υποκείμενη οργανική μονάδα, τον προϊστάμενο αναπληρώνει (αυτοδικαίως εκ του νόμου, Γνωμ. ΝΣΚ 381/2010) ο ανώτερος κατά βαθμό δικαστικός υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα και, εφόσον υπηρετούν περισσότεροι δικαστικοί υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, εκείνος που έχει τον περισσότερο χρόνο πραγματικής υπηρεσίας στο

βαθμό αυτόν καθώς και ότι, αν το κώλυμα ή η απουσία διαρκεί για διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών, το οικείο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο ορίζει αναπληρωτή προϊστάμενο για όσο χρόνο διαρκεί το κώλυμα ή η απουσία.

Ως εκ των ανωτέρω, κατά την πλειοψηφήσασα γνώμη, που διατυπώθηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος και τους Νομικούς Συμβούλους Κωνσταντίνο Γεωργάκη, Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριο Μακαρονίδη και Αδαμαντία Καπετανάκη (ψήφοι 6), με την οποία συντάχθηκε (άνευ ψήφου) και ο Εισηγητής, στο πρώτο υποερώτημα προσήκει η απάντηση ότι αναπλήρωση προϊσταμένου οποιασδήποτε οργανικής μονάδος δι' εκδόσεως πράξεως του προϊσταμένου του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης δικαστηρίου, ή του προέδρου του δικαστηρίου, του εισαγγελέα κλπ., δεν είναι δυνατή για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, δεδομένου ότι, ως προανεφέρθη, αν το κώλυμα ή η απουσία διαρκεί για μεγαλύτερο διάστημα, το οικείο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο οφείλει να ορίσει αναπληρωτή προϊστάμενο για όσο χρόνο διαρκεί το κώλυμα ή η απουσία (Γνωμ. ΝΣΚ 351/2009). Μετά την πάροδο του εξαμήνου, οπότε, κατά τα ως άνω, λήγει η, δι' εκδόσεως πράξεως του προϊσταμένου, αναπλήρωση και ενόψει της αρχής της συνέχειας της λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών, λειτουργεί η αναπλήρωση εκ του νόμου, κατά τα οριζόμενα στα εδ. β-γ της παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 2812/2000.

Επί του υποερωτήματος αυτού μειοψήφησαν, εν μέρει, οι Νομικοί Σύμβουλοι Δημήτριος Αναστασόπουλος και Σταύρος Σπυρόπουλος (ψήφοι 2), οι οποίοι διατύπωσαν την γνώμη ότι από τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν. 2812/2000, ερμηνευόμενες και υπό το φως της γενικής αρχής της, χάριν της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος και των συμφερόντων των πολιτών, εξασφάλισης της συνεχούς ομαλής λειτουργίας της υπηρεσίας, συνάγονται τα εξής:

1. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος προϊσταμένου οργανικής μονάδας γραμματείας δικαστηρίου μπορεί να ορίζεται ως αναπληρωτής αυτού, από τον προϊστάμενο του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης, ένας από τους προϊσταμένους των αμέσως υποκείμενων οργανικών μονάδων. Ο ορισμός αυτός δεν προβλέπεται από το νόμο ότι γίνεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, η πράξη, όμως, ορισμού δεν επιτρέπεται να εκδοθεί μετά την συμπλήρωση εξαμήνου από την έναρξη της απουσίας ή του κωλύματος του αναπληρούμενου, καθόσον, όπως εκτίθεται κατωτέρω, μετά την συμπλήρωση του χρονικού αυτού διαστήματος αποκλειστικά

αρμόδιο για τον ορισμό αναπληρωτή του προϊσταμένου είναι το οικείο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο.

2. Εάν δεν οριστεί ή μέχρι να οριστεί αναπληρωτής από τον προϊστάμενο του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης, κατά τα ανωτέρω, τον απουσιάζοντα ή κωλυόμενο προϊστάμενο αναπληρώνει αυτοδικαίως ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων και επί περισσότερων ομοιοβάθμων αυτός, που έχει τον περισσότερο χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό.

3. Σε κάθε περίπτωση, μετά την συμπλήρωση έξη μηνών από την έναρξη της απουσίας ή του κωλύματος του προϊσταμένου, τα αρμόδια όργανα υποχρεούνται το ταχύτερο δυνατό να συγκαλέσουν το οικείο δικαστικό (υπηρεσιακό) συμβούλιο, προκειμένου να ορίσει τον αναπληρωτή του. Μέχρι τον ορισμό αυτό τον απουσιάζοντα ή κωλυόμενο προϊστάμενο εξακολουθεί να αναπληρώνει ο εντός του ως άνω εξαμήνου ορισθείς από το προϊστάμενο του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης αναπληρωτής και, σε περίπτωση που δεν έχει γίνει τέτοιος ορισμός, ο αυτοδικαίως αναπληρώνων αυτόν προϊστάμενος εκ των υποκείμενων οργανικών μονάδων, σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα (σημεία 1 και 2).

Περαιτέρω, επί του δευτέρου υποερωτήματος, εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι μία εκ των απαραίτητων προϋποθέσεων για αναπλήρωση, είναι, ενόψει της ρητής διατυπώσεως του νόμου, να έχει ο αναπληρωτής την ιδιότητα του προϊσταμένου οργανικής μονάδος, δηλαδή να είναι προϊστάμενος «κατά κυριολεξία», μη δυναμένου επομένως αναπληρωτή προϊσταμένου υποκειμένης μονάδος, να οριστεί και αναπληρωτής προϊσταμένου της υπερκειμένης. Τούτο είναι, κατ' εξαίρεση, δυνατό, ενόψει της γενικής αρχής του ανεφίκτου, μόνο στην περίπτωση, κατά την οποία, ουδείς υπηρετεί ως, κατά κυριολεξία, προϊστάμενος, σε όλες τις υποκείμενες οργανικές μονάδες (πρβλ. Τάχος ΕρμΥΚ, υπό άρθρο 87).

IV. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδότησε, κατά πλειοψηφία, ότι, στο ως άνω πρώτο υποερώτημα προσήκει η απάντηση ότι αναπλήρωση προϊσταμένου οργανικής μονάδος με απόφαση του οικείου προϊσταμένου του τριμελούς συμβουλίου διοίκησης του δικαστηρίου κλπ. είναι δυνατή μόνο για χρονικό διάστημα έως έξι μηνών, μετά δε την πάροδο του

εξαμήνου λειτουργεί η αναπλήρωση εκ του νόμου και, ομοφώνως, ότι στο ως άνω δεύτερο υποερώτημα προσήκει η απάντηση ότι δεν είναι δυνατή η αναπλήρωση προϊσταμένου Διεύθυνσης από αναπληρωτή προϊστάμενο Τμήματος, εκτός αν σε κανένα εκ των Τμημάτων δεν υπηρετεί κανείς ως, κατά κυριολεξία, προϊστάμενος.

Θεωρήθηκε

Αθήνα 13-10-2015

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Σπύριδων Μαυρογιάννης

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.